

Uitspraak geschillencommissie GIP geschil nr. 2024-0411

Datum uitspraak	: 5 februari 2025
Onderwerp	: Berekeningswijze en indexering arbeidsongeschiktheidspensioen
Verzoeker	: Indiener van het verzoek
Geschil met	: Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars uit Zeist
Samenstelling commissie	: mr. W.P.M. Thijssen (voorzitter) mr. P.S. Fluit mr. F.C.J. Briedé
Secretaris GIP	: R. van Lieshout
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Gedeeltelijk niet bevoegd, voor het overige vorderingen afgewezen

Samenvatting

Verzoeker is tot 30 november 2018 werkzaam geweest bij werkgever X. Gedurende het dienstverband heeft verzoeker deelgenomen in de pensioenregeling van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars (hierna: SBZ). Met ingang van 10 oktober 2017 ontvangt verzoeker een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA). Naast een WIA-uitkering ontvangt verzoeker op grond van het pensioenreglement een arbeidsongeschiktheidspensioen (hierna: AOP). De hoogte van het AOP is geregeld in artikel 29 lid 2 pensioenreglement (versie 2017) en bedraagt een percentage van het jaarsalaris boven de WIA-uitkeringsgrens. Hierbij wordt het loon geldend op ingangsdatum WIA/AOP steeds fictief verhoogd volgens de algemene loonronden bij zijn voormalig werkgever X. Op de hoogte van het loon wordt het bedrag van de WIA-uitkeringsgrens vervolgens afgetrokken. Partijen verschillen van mening hoe art. 29 lid 2 pensioenreglement uitgelegd dient te worden. Verzoeker vindt dat SBZ op grond van het pensioenreglement moet rekenen en van jaar tot jaar moet blijven rekenen met de WIA-uitkeringsgrens geldend op de ingangsdatum van de WIA per 10 oktober 2017 of het arbeidsongeschiktheidspensioen per 1 oktober 2017 (statisch). SBZ vindt dat zij op grond van het pensioenreglement moet rekenen met de WIA-uitkeringsgrens van het betreffende tijdvak (dynamisch). Verder wordt na een wijziging van artikel 31 (voorheen 29) lid 6 van het pensioenreglement per 1 januari 2021 het laatstgenoten fictieve fulltime jaarsalaris niet meer onvoorwaardelijk verhoogd met de cao-loonindex, maar met hetzelfde percentage als waarmee de pensioenaanspraken en -rechten worden geïndexeerd. Indiener stelt dat deze wijziging van het pensioenreglement in strijd is met het wijzigingsverbod ex artikel 40 lid 2 van het pensioenreglement. De

commissie acht haarzelf gedeeltelijk niet bevoegd om van het geschil kennis te nemen. Voor het overige stelt de commissie SBZ in het gelijk.

Verloop van het geschil

1. Verzoeker dient het geschil op 16 april 2024 in bij GIP. Het geschil is op 24 april 2024 door GIP administratief verwerkt. Verzoeker heeft daarvoor de klachtenprocedure bij het pensioenfonds doorlopen en de stukken daarvan meegestuurd met het geschil. Onderdeel daarvan is het besluit van de commissie van Beroep van SBZ van 15 maart 2024. GIP acht hiermee de interne procedure bij SBZ afgesloten.
2. Verzoeker kiest op 23 juli 2024 voor beslechting met daarbij een bindende uitspraak van de geschillencommissie.
3. GIP verzoekt SBZ op 26 juli 2024 om een reactie op het ingediende geschil.
4. SBZ dient op 29 augustus 2024 een verweerschrift in.
5. De mondelinge behandeling wordt gepland op 14 november 2024.
6. Tijdens de mondelinge behandeling zijn beide partijen aanwezig. Partijen lichten hun standpunt toe en geven antwoord op de vragen die de commissie heeft.

Wat is er gebeurd?

1. Verzoeker had tot 30 november 2018 een arbeidsovereenkomst met werkgever X. Gedurende het dienstverband heeft verzoeker deelgenomen in de pensioenregeling van SBZ.
2. Met ingang van 10 oktober 2017 ontvangt verzoeker een uitkering op grond van de WIA, te weten een uitkering-Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (hierna: IVA).
3. Op 18 september 2017 heeft SBZ aan verzoeker AOP toegekend op grond van art. 29 lid 2 pensioenreglement (versie: 2017). Deze brief luidt voor zover voor dit geschil relevant als volgt:
“Op grond van artikel 29 lid 2 A heeft u gedurende 4 jaar recht op 85% van het jaarsalaris boven de WIA-uitkeringsgrens. Na 4 jaar wordt deze aanvulling verlaagd naar 75% van het jaarsalaris boven de WIA-uitkeringsgrens”
“Deze uitkering bedraagt 85% van (€ 77.959,00 - € 53.705,97) is € 20.615,08 gedurende de eerste 4 jaar.”
4. Per 1 januari 2018, 1 januari 2019 en 1 januari 2020 wordt de hoogte van het AOP van verzoeker opnieuw vastgesteld. Daarbij verhoogde SBZ het salaris per de ingangsdatum van de WIA-uitkering steeds met de algemene loonronde. SBZ ging verder steeds uit van de actuele WIA-uitkeringsgrens.
5. Na een wijziging door sociale partners van artikel 31 (voorheen 29) lid 6 van het pensioenreglement per 1 januari 2021 wordt het laatstgenoten fulltime jaarsalaris niet meer onvoorwaardelijk verhoogd met de cao loonindex, maar met hetzelfde percentage als waarmee de pensioenaanspraken en -rechten worden geïndexeerd.
6. Per 1 januari 2021 wordt de hoogte van het AOP van verzoeker opnieuw vastgesteld op basis van voornoemde gewijzigde methodiek.

7. Op 21 en 23 september 2023 stuurt verzoeker uitingen van ongenoegen over de hoogte van zijn AOP.
8. SBZ bericht verzoeker per brief van 27 september 2023 dat de hoogte van het AOP niet zal worden herzien.
9. Tegen het besluit wordt door verzoeker op 10 oktober 2023 beroep ingesteld bij het bestuur van SBZ.
10. SBZ dient een (ongedateerd) verweerschrift in en handhaaft hierin het eerder ingenomen standpunt.
11. Per aangetekende e-mail van 5 januari 2024 handhaaft verzoeker zijn standpunt.
12. SBZ handhaaft middels een brief van 5 februari 2024 zijn eerdere beslissing.
13. Op 15 maart 2024 besluit de Commissie van Beroep van SBZ dat de hoogte van het AOP van verzoeker jaarlijks opnieuw berekend moet worden, uitgaande van de in dat jaar geldende WIA-uitkeringsgrens.
14. Daarop wendt verzoeker zich tot GIP.

De vordering(en)

De verzoeker verzoekt de geschillencommissie om uit te spreken dat het AOP jaarlijks dient te worden verhoogd op basis van enerzijds de WIA-uitkeringsgrens per datum toekenning van het AOP en anderzijds het jaarlijks vast te stellen jaarsalaris door dit te verhogen volgens de algemene loonronden bij werkgever X.

Waar kijken de partijen anders naar?

De kern van het meningsverschil tussen partijen is als volgt.

Standpunten van de verzoeker

1. Verzoeker stelt zich op het standpunt dat uit het art. 29 lid 2 pensioenreglement (versie: 2017) volgt dat het AOP jaarlijks dient te worden verhoogd op basis van enerzijds de WIA-uitkeringsgrens per datum toekenning van het AOP en anderzijds het jaarlijks vast te stellen fictieve jaarsalaris door het jaarsalaris op datum aanvang arbeidsongeschiktheidspensioen steeds fictief te verhogen volgens de algemene loonronden bij werkgever X. Het systeem dat SBZ volgt (steeds de actuele WIA-uitkeringsgrens volgen), leidt tot verlaging van het arbeidsongeschiktheidspensioen omdat de WIA-uitkeringsgrens meer stijgt dan de salarissen bij werkgever X uit algemene loonronden.
2. Verzoeker stelt dat het tot een onaannemelijk rechtsgevolg leidt wanneer de hoogte van het AOP wordt gerelateerd aan zowel de actuele hoogte van de WIA-uitkeringsgrens als aan de aanpassing van het jaarsalaris. De hoogte van het AOP daalt – in voorliggende situatie - hierdoor jaarlijks.
3. De door verzoeker gevorderde verhoging van het AOP door enerzijds een statische WIA-uitkeringsgrens in aanmerking te nemen en anderzijds een jaarlijks stijgend jaarsalaris kan worden beschouwd als een indexering van de AOP, waardoor deze waardevast blijft. Dit standpunt zou volgens verzoeker tot het aannemelijke rechtsgevolg leiden dat het pensioen van verzoeker feitelijk wordt geïndexeerd.
4. Verzoeker beroept zich verder in verband met de wijziging vanaf 2021 inhoudend dat het fictieve salaris niet meer wordt verhoogd volgens de algemene loonronden bij werkgever X, maar met de verhoging van de pensioenen en pensioenaanspraken bij SBZ op het wijzigingsverbod opgenomen in artikel 40 lid 2 pensioenreglement. Dit artikellid luidt als volgt: *“Een wijziging van het Pensioenreglement*

Middeloonregeling zal niet leiden tot aantasting van op het tijdstip van wijziging ingegane pensioenen of de tot tijdstip wijziging opgebouwde (premievrije) pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers met uitzondering van de wijziging van het Pensioenreglement Middeloonregeling als bedoeld in artikel 31."

5. Verzoeker stelt dat de wijziging van artikel 31 (voorheen 29) lid 6 van het pensioenreglement per 1 januari 2021 waardoor het laatstgenoten fulltime jaarsalaris niet meer onvoorwaardelijk wordt verhoogd met de cao-loonindex, maar met hetzelfde percentage als waarmee de pensioenaanspraken en -rechten worden geïndexeerd, in strijd is met het wijzigingsverbod ex artikel 40 lid 2 van het pensioenreglement in verband met een uitgewerkte rechtsverhouding.

Standpunten van het pensioenfonds

1. SBZ stelt zich primair op het standpunt dat GIP het geschil niet in behandeling kan nemen op grond van artikel 4 lid 2 van het Procesreglement Ombudsman Pensioenen en de Geschillencommissie. Dit artikel luidt als volgt: *"GIP behandelt geen geschillen die voor 1 juli 2023 als klacht in de klachten- en geschillenprocedure van het pensioenfonds zijn gemeld."*
2. Aldus SBZ dateert het geschil, onder verwijzing naar correspondentie van 2017 en 2022, van 2017.
3. Subsidiair stelt SBZ zich op het standpunt dat voor de WIA-uitkeringsgrens jaarlijks het wettelijke bedrag in aanmerking moet worden genomen. Voor de vaststelling van het fulltime jaarsalaris wordt het jaarsalaris tot en met 2020 verhoogd met het in de cao overeengekomen percentage van de loonindex, overeenkomstig het bepaalde in artikel 29 lid 6 van het op dat moment geldende pensioenreglement.

Na de wijziging van artikel 31 (voorheen artikel 29) lid 6 van het pensioenreglement per 1 januari 2021 wordt door SBZ het laatstgenoten fulltime jaarsalaris niet meer onvoorwaardelijk verhoogd met de cao loonindex, maar met hetzelfde percentage als waarmee de pensioenaanspraken en -rechten worden geïndexeerd. Deze wijziging is overeengekomen door sociale partners en is bindend voor alle – dus ook arbeidsongeschikte – deelnemers, aldus SBZ. Uit de toekenningsbrief volgt niet dat het AOP van verzoeker elk jaar zou worden gebaseerd op de cijfers van 2017.

4. SBZ stelt dat voor de vaststelling van pensioenrechten en -aanspraken het pensioenreglement altijd bepalend is. De reglements bepaling die de hoogte van het arbeidsongeschiktheidspensioen regelt (in 2017 artikel 29 lid 2 van het pensioenreglement) luidt als volgt: *"De hoogte van het arbeidsongeschiktheidspensioen bij volledige arbeidsongeschiktheid, waarbij sprake is van een uitkering uit hoofde van de Inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten (IVA) of WAO, wordt vastgesteld conform de hierna volgende leden:*
 - a. *Het arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt gedurende vier jaar doch uiterlijk tot de AOW-datum, gerekend vanaf de datum waarop de arbeidsongeschiktheidsuitkering krachtens de IVA ingaat, 85% van het jaarsalaris boven de WIA-uitkeringsgrens. Na afloop van de periode van vier jaar bedraagt het arbeidsongeschiktheidspensioen 75% van het jaarsalaris boven de WIA-uitkeringsgrens; en*
 - b. *Het arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt gedurende vier jaar doch uiterlijk tot de AOW-datum*

gerekend vanaf de datum waarop de IVA-uitkering ingaat, 10% van het jaarsalaris tot de WIA-uitkeringsgrens.”

5. SBZ stelt dat artikel 29 lid 2 nergens aangeeft dat de uitkering eenmalig wordt vastgesteld voor de resterende looptijd. Ook uit bepalingen elders in het pensioenreglement is dit niet af te leiden. Artikel 29 lid 2 legt een koppeling met de WIA-uitkeringsgrens, waaruit al volgt op welke wijze het pensioen beoogt te voorzien in een aanvulling op de WIA-uitkering. Het gaat duidelijk om een aanvulling die ervoor zorgt dat jaarlijks een totaalinkomen wordt genoten dat een procentuele relatie heeft met het laatstgenoten inkomen vóór arbeidsongeschiktheid.
6. SBZ stelt dat in het wijzigingsverbod is bepaald dat een wijziging van het pensioenreglement niet zal leiden tot aantasting van op het tijdstip van wijziging ingegane pensioenen of de tot tijdstip wijziging opgebouwde (premievrije) pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers met uitzondering van de wijziging van het pensioenreglement als bedoeld in artikel 31. Dit laatste artikel betreft het korten van pensioenaanspraken en -rechten.
7. Per 1 januari 2024 bevat artikel 31 (voorheen artikel 29) reglement een extra lid. Het vierde lid van artikel 31 reglement luidt als volgt: *“4. De WIA-uitkeringsgrens als bedoeld in de leden 2 en 3 van dit artikel wordt jaarlijks geactualiseerd per 1 januari, waarna het arbeidsongeschiktheidspensioen conform bovenstaande berekening jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld.”*
8. SBZ stelt dat de aanpassing van artikel 31 (voorheen artikel 29) een verduidelijking van het reglement betreft en geen inhoudelijke wijziging van de wijze van berekenen van het AOP.

Beoordeling geschillencommissie

1. De commissie beoordeelt het geschil naar Nederlands recht op grond van het procesreglement van GIP. Voor dit geschil is in eerste instantie het pensioenreglement bepalend. Volgens vaste rechtspraak¹ geldt voor de uitleg van een bepaling van een pensioenreglement de zogeheten cao-norm. Deze houdt in dat aan een bepaling van een pensioenreglement een uitleg naar objectieve maatstaven moet worden gegeven, waarbij in beginsel de bewoordingen van die bepaling, gelezen in het licht van de gehele tekst van het reglement, van doorslaggevende betekenis zijn, zodat het niet aankomt op de bedoelingen van de partij(en) die het reglement tot stand hebben gebracht, voor zover deze niet uit de daarin opgenomen bepalingen kenbaar zijn, maar op de betekenis die naar objectieve maatstaven volgt uit de bewoordingen waarin het reglement is gesteld. Bij deze uitleg kan onder meer acht worden geslagen op de elders in het reglement gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden, op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden.² Ook de bewoordingen van de eventueel bij het reglement behorende schriftelijke toelichting moeten bij de uitleg van het reglement worden betrokken.³ Indien de bedoeling van de partijen bij het reglement naar objectieve maatstaven

¹ HR 25 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:268, NJ 2017/114.

² HR 24 februari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU9889, NJ 2012/142.

³ HR 31 mei 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE2376, NJ 2003/110.

volgt uit de reglement-bepalingen en de eventueel daarbij behorende schriftelijke toelichting, en dus voor de individuele (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde die niet bij de totstandkoming van de overeenkomst betrokken is geweest, kenbaar is, kan ook daaraan bij de uitleg betekenis worden toegekend.⁴ Het pensioenreglement heeft geen bijbehorende toelichting, zodat de bedoeling van de opstellers van het pensioenreglement niet in de uitleg kan worden betrokken.

Bevoegdheid geschillencommissie

2. SBZ stelt zich op het standpunt dat het geschil niet ontvankelijk moet worden verklaard door GIP. SBZ stelt dat het gaat om een geschil dat voor 1 juli 2023 als klacht in de klachten- en geschillenprocedure van SBZ is gemeld. Waar SBZ in zijn verweer spreekt van ontvankelijkheid, leest de geschillencommissie ambtshalve naar de terminologie van het procesreglement “bevoegdheid”.
3. Op een gemeld geschil is het procesreglement van toepassing. Het reglement bepaalt welke geschillen door GIP in behandeling kunnen worden genomen. Eveneens volgt uit het reglement welke geschillen niet tot de bevoegdheid van GIP behoren en dus ook niet door de geschillencommissie behandeld kunnen worden. Dit is geregeld in de artikelen 3 en 4 van het procesreglement. Hierin is onder meer terug te lezen dat GIP geen geschillen behandelt die voor 1 juli 2023 als klacht in de klachten- en geschillenprocedure van het pensioenfonds zijn gemeld.
4. De klacht van verzoeker ziet er onder meer op dat SBZ op grond van het pensioenreglement moet rekenen met de WIA-uitkeringsgrens van 2016 (statisch). Hierover is door verzoeker geklaagd bij SBZ in november 2022.
5. Door SBZ is niet aangetoond dat verzoeker al voor 1 juli 2023 erover geklaagd heeft dat de wijziging van artikel 31 (voorheen 29) lid 6 van het pensioenreglement per 1 januari 2021, in strijd is met het wijzigingsverbod ex artikel 40 lid 2 van het pensioenreglement in verband met een uitgewerkte rechtsverhouding.
6. Hierin leest de geschillencommissie een geschil dat feitelijk bestaat uit twee separate geschillen.
7. De geschillencommissie acht zich op grond van het bovenstaande **niet** bevoegd om van het geschil kennis te nemen, waar het geschil ziet op de vraag of SBZ op grond van het pensioenreglement moet rekenen met de WIA-uitkeringsgrens van 2016 (statisch).
8. De geschillencommissie acht zich op grond van het bovenstaande **wel** bevoegd om van het geschil kennis te nemen, waar het geschil ziet op de vraag of de wijziging van artikel 31 (voorheen 29) lid 6 van het pensioenreglement per 1 januari 2021 in strijd is met het wijzigingsverbod ex artikel 40 lid 2 van het pensioenreglement in verband met een uitgewerkte rechtsverhouding.

⁴ HR 28 juni 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE4366, NJ 2003/111.

Uitgewerkte rechtsverhouding

9. Uit de wetsgeschiedenis en het huidige artikel 19 lid 2 PW welke beide spreken over 'aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden' leidt de geschillencommissie af dat het pensioenreglement niet alleen de rechtsverhouding regelt van deelnemers.
10. Ook in het ECN-arrest van 6 september 2013 (ECLI:NL:HR:2013:CA0566) leest de geschillencommissie dat het pensioenreglement ook de rechtsverhouding voor pensioengerechtigden (en ook voor gewezen deelnemers) regelt.
11. De pensioenverbintenissen van SBZ eindigen immers ook niet door de statuswijziging van deelnemer naar pensioengerechtigde. Dat het pensioenreglement ook de rechtsverhouding met anderen dan deelnemers reguleert, strookt met de praktijk, de inhoud en de uitvoering.
12. In het pensioenreglement SBZ staan inhoudelijke bepalingen over gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en/of aanspraakgerechtigden.
13. Een voorbeeld hiervan is het door verzoeker aangehaalde wijzigingsverbod ex artikel 40 lid 2 van het pensioenreglement.
14. De geschillencommissie oordeelt daarom dat geen sprake is van een uitgewerkte rechtsverhouding. Wijzigingen van het pensioenreglement na ingang van het arbeidsongeschiktheidspensioenen gelden daarom ook voor verzoeker.

Wijzigingsverbod art. 40 lid 2 pensioenreglement

15. Het wijzigingsverbod beoogt naar de tekst van het reglement om aantasting van op het tijdstip van wijziging ingegane pensioenen te voorkomen.
16. Verzoeker ontvangt een arbeidsongeschiktheidspensioen. De geschillencommissie leest artikel 40 lid 2 reglement daarom (voor zover relevant) als volgt: "*Een wijziging van het pensioenreglement Middelloonregeling zal niet leiden tot aantasting van op het tijdstip van wijziging ingegane arbeidsongeschiktheidspensioen.*"
17. Niet ter discussie tussen partijen staat dat SBZ nooit het recht van verzoeker op arbeidsongeschiktheidspensioen heeft gewijzigd.
18. Evenmin staat ter discussie dat SBZ nooit de hoogte van het arbeidsongeschiktheidspensioen van verzoeker naar het verleden toe heeft gewijzigd.
19. De wijziging die door verzoeker wordt betwist is een wijziging van de systematiek voor aanpassing van het ingegane arbeidsongeschiktheidspensioen voor de toekomst, vanaf 2021. Deze wijziging tast het recht op het ingegane arbeidsongeschiktheidspensioen niet aan.
20. De geschillencommissie oordeelt daarom dat de wijziging van de indexatiesystematiek niet in strijd is met artikel 40 lid 2 reglement omdat deze geen terugwerkende kracht had.

Beslissing geschillencommissie

Gegeven alle bovenstaande overwegingen komt de geschillencommissie tot de conclusie dat:

- De commissie niet bevoegd is om uitspraak te doen ter zake het geschil over de wijze van het in aanmerking nemen van de WIA-uitkeringsgrens;
- De vordering ter zake de gewijzigde wijze van verhogen van het fictieve salaris vanaf 2021 dient te worden afgewezen.

De commissie ziet geen aanleiding om te bepalen dat het pensioenfonds (een deel van) door de verzoeker gemaakte kosten moet vergoeden.

mr. W.P.M. Thijssen
Commissievoorzitter

R. van Lieshout
Secretaris GIP

Over deze uitspraak

Als u het niet eens bent met de uitspraak, kunt u meestal in beroep gaan bij de commissie van beroep van GIP. Niet altijd, omdat op de mogelijkheid van beroep bij bindend advies uitzonderingen bestaan. Bijvoorbeeld: het financieel belang moet minstens EUR 25.000 bedragen. In het reglement van de commissie van beroep, te vinden op de website van GIP, leest u hier meer over.

Een beroep moet binnen zes weken na dagtekening van de uitspraak ingediend worden. U dient hiervoor een beroepschrift te schrijven. Dit is een brief waarin u omschrijft welke bezwaren u heeft tegen de uitspraak. Als er twijfel mogelijk is over de vraag of het financieel belang wel minstens EUR 25.000 is, is het verstandig uit te leggen waarom dit volgens u wel het geval is. Op basis van uw argumenten beoordeelt de commissie van beroep of uw geschil opnieuw inhoudelijk behandeld dient te worden.